

ОЦІНКА СТАНУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ТУРИСТИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Воронова О.В., к.е.н., доцент,

Іванов М.С., студент,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Одеська область є найбільшою за площею областю України [2]. Специфіка економіко-географічного розташування області, сприятливі природно-кліматичні умови, піщані пляжі, розвинута мережа водних, залізничних та автомобільних магістралей обумовляють розвиток в області сфери туризму.

Для оцінки стану зовнішньої торгівлі туристичними послугами Одеської області слід розрахувати ряд абсолютних та відносних показників.

Почнемо аналіз з дослідження динаміки експорту-імпорту туристичних послуг, а також визначення сальдо зовнішньої торгівлі туристичними послугами та розрахунку коефіцієнту покриття імпорту експортом як основних показників, що характеризують стан зовнішньої торгівлі (рис. 1).

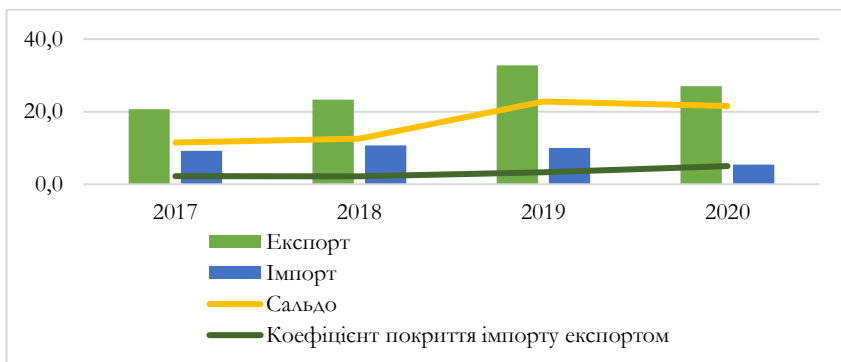

Рис. 1. Динаміка стану зовнішньої торгівлі туристичними послугами в Одеському регіоні

Джерело: складено автором за [1, 3]

За даними рисунка 1. можна зробити висновок, що зовнішня торгівля туристичними послугами в Одеській області є збалансованою, оскільки на протязі останніх років сальдо зовнішньої торгівлі

позитивне і коефіцієнт покриття імпорту експортом демонструє тенденцію до щорічного зросту.

Далі розрахуємо рівень імпоротної залежності туристичної галузі Одеського регіону та отримані результати представимо у вигляді рис. 2.

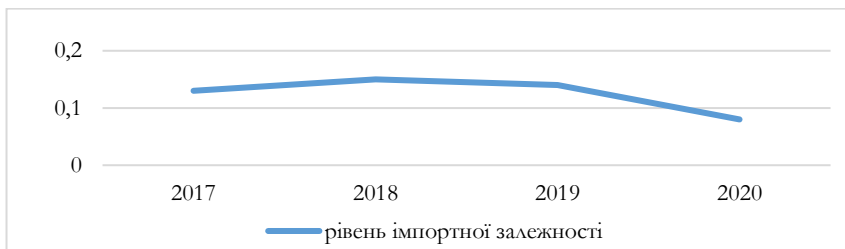

Рис. 2. Динаміка рівня імпоротної залежності туристичної галузі Одеського регіону

Джерело: складено автором за [1, 3]

З рисунка 2. можна побачити, що починаючи з 2018 року рівень імпоротної залежності туристичної галузі Одеського регіону постійно знижується. При оцінці стану зовнішньої торгівлі – це є позитивним явищем.

Наступний показник, який слід розрахувати – це рівень відкритості туристичної галузі Одеського регіону та ступінь її участі у міжнародному розподілі праці. (рис. 3.).

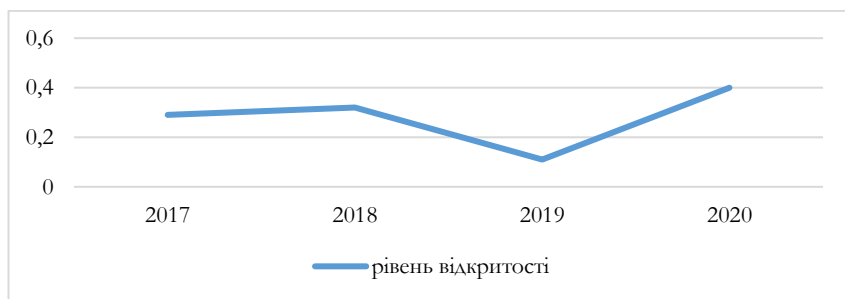

Рис. 3. Динаміка рівня відкритості туристичної галузі Одеського регіону, %

Джерело: складено автором за [1, 3]

Отримані дані свідчать про те, що спостерігається відносно закрыта економічна діяльність Одеського регіону з приводу торгівлі туристичними послугами, а також незначна ступінь участі у міжнародному розподілі праці. Одеська область пропонує декілька типів туристичних послуг. Це пляжний, лікувально-оздоровчий, спортивний, культурно-пізнавальний, винно-гастрономічний, екологічний та етнографічний вид туризму.

Всі ці види туризму пропонуються як для туристів з України (79 %) так і для іноземних туристів (21 %) (Рис. 4.).

Рис. 4. Структура туристів Одеського регіону за походженням

Джерело: складено за [3]

Серед відносних показників, які також характеризують стан зовнішньої торгівлі туристичними послугами на рівні регіону є рівень туристичного потоку – це сукупність людей, які покидають місце постійного проживання, щоб подорожувати в різноманітних напрямках пішки або на якомусь транспорті в терміни від 24 годин до одного року без здійснення оплачуваної діяльності і повертаються назад [46]. Значення цього показника в Одеській області наведені на рис. 5.

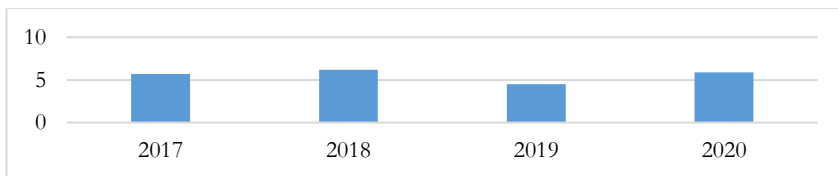

Рис. 5. Динаміка кількості туристів, що відвідали Одеську область у 2017-2020 рр., млн. осіб

Джерело: складено за [3]

Якщо проаналізувати отримані данні, то вони свідчать про щорічне збільшення туристичного потоку, окрім років активного розповсюдження пандемії COVID-19.

У 2020 році Одеського областю здійснювалася зовнішня торгівля послугами із 158 країнами світу. 3,3 % від всього експорту послуг Одеської області припадає на туристичні послуги [4].

ТОП-15 країн за кількістю іноземців, що в'їхали до Одеської області у 2020 р. представлено на рис. 6.

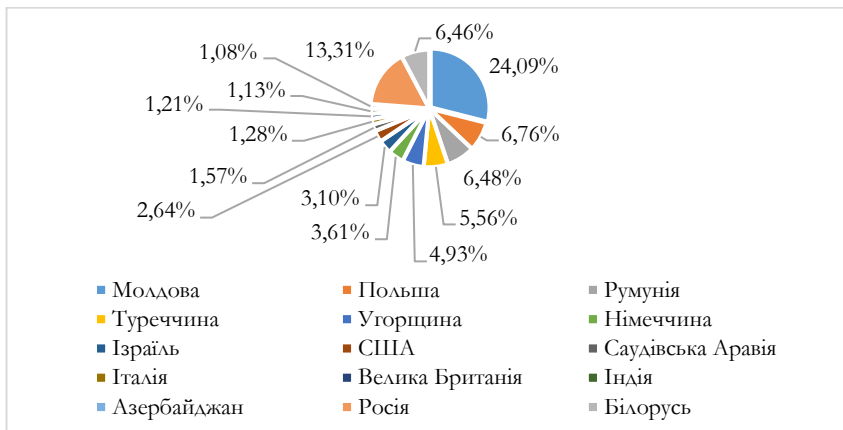

Рис. 6. ТОП-15 країн за кількістю іноземців, що в'їхали до Одеської області у 2020 р., %

Джерело: складено автором особисто на основі [3]

Поведена оцінка стану зовнішньої торгівлі туристичними послугами Одеського регіону, довела, що Одеський регіон, будучи спеціалізованим на туристичній галузі, не є насиченим туристами і має значні перспективи щодо збільшення обсягів експорту туристичних послуг.

Однак, при цьому слід визначити ряд проблем. 1. Незначні обсяги міжнародних туристичних прибуттів до Одеської області та їх залежність від зовнішніх чинників. 2. Значні сезонні коливання експорту туристичних послуг. 3. Невідповідність окремих статистичних даних [5]. 4. Незначна питома вага міжнародних туристів, що були обслуговані суб'єктами туристичної діяльності. Вирішення зазначених проблем, в основному зводиться до здійснення маркетингових заходів на державному та регіональному рівнях щодо

популяризації туризму в Одеській області та представленні нових специфічних туристичних продуктів.

Однак, ці перспективи на сьогодні не можуть бути реалізовані через військову агресію Росії проти України, яка почалася 24.02.2022 року і призвела до повної зупинки будь-якої діяльності в туристичній сфері не тільки Одеської області, а і в інших областях України. Єдиним напрямком, який можливо сьогодні реалізувати, є переорієнтація туристичної галузі на перевозку та розміщення мешканців областей України, в яких ведуться активні бойові дії в небезпечні регіони України та перевезення бажаючих осіб до країн Європи і з приводу цього реалізація певних додаткових послуг щодо комфортності поїздки та оформлення необхідних документів.

Література.

1. Головне управління статистики Одеської області.
URL: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 2.05.2022).
2. Стратегія розвитку Одеської області на 2021-2027.
URL: <https://oda.odessa.gov.ua/odeshhyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategichni-plany-dij-ta-programy-rozvytku/strategiya-regionalnogo-rozvytku/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/> (дата звернення 4.05.2022).
3. Офіційний веб сайт Одеської обласної ради.
URL: <https://oblrada.od.gov.ua/wp-content/uploads/ZED-2020.pdf> (дата звернення 4.05.2022).
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України.
URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 2.05.2022).
5. Охріменко А.Г. Фінансове забезпечення функціонування туристичної галузі України: Монографія. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 210 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

***ЖДАНОВА А.М., СТУДЕНТКА*,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

У міру розвитку туризму, як окремої галузі економіки, музеї культурно-освітніх та науково-дослідних закладів, переростають у соціокультурні території, у межах яких крім основних напрямів

* Науковий керівник – Мерчанський В.В., к.е.н., доцент